

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/3 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Harc a tüdővész ellen.

Budapest, február 23.

Amit Magyarországon a tüdővész betegségenek megállítására eddig tettünk, az a kezdetének nevezhető csak. Tudjuk, hogy mennyi fáradozásnak, mennyi áldozatnak az eredménye az, amit elértünk. Nagyon kevesen vesznek tevékeny részt ennek az óriási horderejű kérdésnek megoldásában. E kevesek önfeláldozó és nagy munkát végeztek. Többet nem kívánhattunk és nem is várhattunk tőlük. Dicséret és hála nekik sikeres munkájukért. És ha mindenki az első tüdővész-szanatóriumot nézi is e lelkes harcosok legnagyobb sikerének, én azt mondom, sokkal messzehatóbb sikert értek el azért, hogy megintatták azt, a mi társadalmunkban még erősen meggyökerezett felfogást, hogy a tüdővész gyógyíthatatlan betegség. Ma már minden újságot olvasó ember tudomást szerzett arról, hogy a tüdővést gyógyítani lehet, hogy vannak helyek, ahol speciálisan annak gyógykezelésével foglalkoznak a sanatóriumokban. Rögtön a budapesti sikeren felbuzdulva, az ország különböző helyein alakultak „szanatórium-egyesületek“, melyek szorgalmasan gyűjtik a sanatórium felállításához szükséges összegeket.

Kiüthött tehát Magyarországon is a sanatórium-láz. Hála Istennek, csak hogy már itt tartunk! Vérmes reményeket azonban ne igen tápláljunk és ne várjunk többet a sanatóriumoktól, mint amennyit nyújthatnak, sem a betegség gyógyítására vonatkozólag, sem pedig a betegség terjedésének megállítását illetőleg.

Nálunk általában még nagyon téves fogalmak vannak az úgynevezett tüdővész-szanatóriumokról. Röviden összefoglalva, a szana-

tórium nem más, mint olyan hely, amelynek berendezése és a benne folyó élet szigorúan a higiéné szabályait követi. Annakelölte a sanatórium helyének megválasztásánál sokkal skrupulózusabban jártak el. Megköveteltek egy bizonyos tengerföli magasságot, a helynek tüdővész ellen való immunitását stb. . . Ma meglegszünk a por- és füstmentes tiszta levegővel, és ha lehet, hát megköveteljük a szél ellen való védekezést és a hegyes vidéket. A kura eszközei: elsősorban a levegőn való állandó tartózkodás és jó táplálkozás, azután a rendszeres járás és kelés, hidegvizes eljárás stb., de ezek már csak másodrendű szerepet játszanak. Ilyen egyszerű eszközökkel lehet a tüdővést, ezt a rettegett betegséget meggyógyítani. Ebből láthatjuk, hogy a tüdővész kezelése annak kezdő stádiumában helyhez kötve nincsen. Meg lehet a tüdővést mindenütt gyógyítani, ahol jó levegő és jó táplálék rendelkezésre áll. Mindezek azonban a tüdővésznek csak kezdő stádiumára vonatkoznak. Mennél öregebb a baj, annál nehezebb és bizonytalanabb a gyógyítása. Ezért fődolog a tuberkulózis korai felismerése. Legyen azonban a folyamat bármily kezdő stádiumban, a legrövidebb gyógyítási idő három hónap.

Ahogy ezekből a nagy körvonalakból kitétszik, a tüdővész bacillusa, a kór igazi okozója ellen direkte a sanatóriumi kezelése nem küzd. A gyógyítási eljárást célja: alkalmas életmód által arra hatni, hogy a test ellentállóképességét fokozza. Az eljárásunk által megacélozott test elvégzi sikeresen a dolgot a bacillussal. Amíg a testnek ellentállóképessége van, a csirát, még mielőtt ártalmas hatását kifejthette volna, el bírja pusztítani. Mi helyest akármilyen külső vagy belső körülménynél fogva ellentállóképességéből veszít, a

bacillus megfészkel magát. Ezek a körülmények lehetnek akár veleszülettek, akár szerzettek. Nagyon messzire vezetne mindezeknek leírása. Általában azt mondhatjuk, hogy mindazok a körülmények, amelyek a testet gyengítik, a szervezetet tüdővészre diszponálják. Ilyenek: krónikus betegségek, rossz lakás és táplálkozás, iszákosság, a légutak folytonos ingerlésével járó ipari foglalkozások stb. . . Az örökölt tuberkulózissal meg úgy vagyunk, hogy ott sem jön a gyermek a tüdővész-bacillus-sal a világra (egyes nagyon ritka eseteket kivéve) hanem csak gyengült, diszponált szervezettel, mely a legközelebbi alkalomkor (tüdővész-szülő csókja stb.) megfertőződik. A bacillus tehát nem képes fertőző hatását egészséges szervezetben kifejtetni. Igaz ugyan, hogy ha meggátoljuk a bacillusnak levegőporába való jutását, akkor fertőzés nem állhat be, de ezt nem lehet elérni, az erre való törekvés meddő és hiábavaló. Nincs minden komikum híján, ha a mi közlekedési alkalmosságainkban, amelyekben a köpködés tilos, megfigyeljük az utasokat, hogy köpnek a korláton vagy ablakon keresztül — az utcára.

A tüdővésznek csaknem fele nem tudja, hogy tüdővész, és öntudatlanul terjeszti a bacillust, a tüdővésznek másik felének nagy része pedig tudatosan, rosszakaratból, vagy hanyagságból veszélyeztetni embertársai egészségét.

Rossz uton járnánk tehát, ha küzdelmünkben csakis a bacillus ellen fordulnánk. Sokkal fontosabbnak tartom, ha arra törekszünk, hogy a testnek a betegségre való diszpozícióját csökkentjük. És ha hazánk különböző részein, különböző arányokban elterjedt és terjedő tüdővész okát kutatom, ezt nem abban keresem, hogy ennek vagy annak a vidéknek egy köbméter levegőjében

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(177)

Azt hiszem, hogy rutság dolgában még az ördögök között is ő lesz a győztes! Mielőtt utra-
keltünk, előrelavagoltam és félrerugdostam a hullájokat az utból, hogy meg ne rémülj a látókra. Meg aztán még rossz jelnek is vehetők.

Helena félnken szólt;

— Sok halottat láttam már ezekben a rettenetes időkben, a testvéreim utolsó hörgését is hallanom kellett, nem rettentem volna meg tehát a látukon. De mégis jobb volna, ha a vérontást elkerülhetjük volna, mert félek, hogy így kihivtuk magunk ellen az uristen haragját!

— Nem is volt ez valami vítezi tett! Az én kezemre ugyan nem fröccsent a vérök! — szólt kurtán Wolodyjowski.

— Sohase finnyáskodjál, uram, — felelt Rzenzian. Megtettem, mert meg kellett tennem! Ha még valami derék ember esett volna áldozatul, akkor megszánám, de ezekért ugyan nem kár! A pokol fattyuja volt mindakettő, ördög ivadéka, kores, boszorkány! Miattok ugyan nem fáj a szívem, hanem —

— Nos, Rzenzian, miért fáj a szived? — kérdezte aggóva Helena.

— Nem is a szívem fáj, hanem a fogam és pedig arra a sok szép drágaságra, kincsre, amelyet ott hagyunk, meg se kerestünk, mert a vítezi urak nyomban utnak indultak. Bohun csodákat mesélt nekem róla, a helyet is megjelölte, ott a malom mellett, ahová elástá. Szépen megkárosi-

tottak, mondhatom! Arról meg már nem is szólok, hogy Isten ellen való véték volt azt a sok pompás holmit otthagyni a hercegkisasszony szobájában!

— Lelkecském, ha majd szolgát keresel magadnak, szólt Sagloba Helenához, hát ezt a fickót ugyan ne válaszd! Milyen kapzsi egy lélek! A gazdájához nem igen merészkedik, de rajtakívül még magát az ördögöt is megnyuzná, hogy a bőréből bekecset csináltasson magának.

— Ne félj Rzenzian, nem lesz okod panaszkodni, hogy hálátlan vagyok, — szólt Helena. — Alázatosan köszönöm, szépséges tündérkisasszony, — hízeltet az apród és alázatosan megcsókolta a lány kezét.

Wolodyjowski ezalatt hallgatagon üldögélt és mogorva arccal irtigette a poharakat. Sagloba végre is megsokallotta, hogy a savanyu arcát nézze és így szólt hozzá:

— Ejnye, Mihály, hát megnémultál? Látod kincsecském, — huncutkodott, aztán Helenára kesintve, — megjósoltam előre, hogy a szépséged láttára elveszti a derék vítezi a fejét!

Wolodyjowski kitérőleg válaszolt. Olyas valamit mondott, hogy fáradt és álmos és hogy Sagloba is okosabban cselekednék, ha nem felesleges, hanem lepihene, a zavara azonban elárulta, hogy Sagloba az elevenére tapintott. A Helena ritka szépsége, amelyet hosszan megcsodált, szinte elkábította és furcsa, szerelmes, sóvárgó álmodozás ejtette meg. Csak nézte, nézte a leányt és közben így susogott az ajka: valóságos élő teremtes-e ez a csodaszép tündér? Látott már életében sok szép leányt, hiszen Borsobohata Ariusia, Annuska, Sbaraska Borbála is szép a Sukovék leányát pedig, akinek Rostorovskij udvarolt, meg a Viersul leányát bátran gyönyörűnek is nevezhette, de egy Helenához, aki olyan volt, mint egy bódító illatu pusztai virág, még csak nem is hasonlithatta őket. A többi leánynyal óraszámra is elfelesengett és bátran a szemébe nézett, de most, ha a tekintete ezt a csodásan mély és édes

nézésű két szemet érte, amelyet hosszu, selymes pillák takartak néha el, aláhullva a rózsás leányarc hamvas bársonyára, ha hosszan álomló hajjára pillantott, amely királyi palástként fődte el vállait, karsu derékát és dagadó két keblét, ha rajtafelejtette a szemét a havasan fehér bőrén és a véresoppszinű ajkán: akkor ellólt a száva a bámulatól és félszegnek, szánalmasnak érezte magát és törpének a lány istoni nagysága mellett. Ő a hatalmas herceggasszony, én csak afféle utszéli koldus! moptyogta fájdalmasan, keserűen és erős vágyakozással kívánta, hogy bárcsak akadna valami veszedelmes kaland, bár jönne reájok egy bősziút óriás, hogy tanácsot tegyen a hős voltáról, az erejéről és arról, hogy még sem olyan szánalmas és törpe, amilyennek a viselkedése mutatja.

Helena pedig közben ott ült a tűz mellett, esőndben, hallgatagon, szunyadozva, a hold sápadt világa és a tűz piros lénye ömlött el arcán s még szebbé tette őt Wolodyjowski szemében. Mikor reggelre virradóra Sagloba egyedül maradt a kis lovaggal, büszkén kérdezte őt:

— No, van-e párja az én kincsecskémnek? Járd be az egész köztársaságot és ha hozzá hasonlót találsz, hát akkor számárnak és vén iszákosnak nevezhetsz engem!

— Igazad van, Sagloba, az ő szépsége páratlan! A Kasanovski híres márványszobrai se vetekedhetnek vele tökéletesség dolgában. Most már értem, hogy ellenségekké leszenek a kedvéért a legkiválóbb lovagok is! Méltó erre a megtisztelésre, szavamra mondom, méltó!

— Hogy méltó-e? Meghiszem azt! Nem is tudom, hogy mikor szebb: hasadó hajnalban, vagy szürkülő este? Olyan mindig, mint a frissen kipattant rózsabimbó! Mondtam már neked, hogy ifjú koromban magam is csinos legény voltam, de bizony még én is elhomályosultam volna mellette, pedig azt mondják, hogy a leány úgy hasonlít hozzám, mint egyik alma a másik almához!

(Folyt. köv.)

több bacillus foglaltatik, hanem abban, hogy milyen körülmények azok, melyek a mi egészséges népünket a tüdővészre fogékonyvá teszik. Ezeket az okokat pedig főként népünk rossz lakás- és táplálkozási viszonyaiban találom. Mődomban volt gazdag magyar vidékeket bejárni, ahol egyszer helenként esznek húst! Az apja is úgy élt, mondja, mégis 80 esztendősen lett. Hiszen ez igaz, de az olyan ember volt, aki olyan szervezettel bírt, hogy ez mindent kibírt. A többi, a csenevészebb már kis korában kidőlt, az erős pedig még ilyen életmód mellett is elélt 80 esztendőig. Természetesen arról már a mai generáció nem vesz tudomást, hogy hány dőlt ki, míg az apja megmaradt. De mutatja 50 százalékos gyerekalandósági statisztikánk, hányan nem bírják ki azt az életmódot, amely mellett az apja akár 80 évig is él. Szomorú, milyen keveset ad a mi népünk a táplálkozására. A lakásviszonyok is hasonlóak. Nyáron, igaz, hogy folyton szabad levegőn mozognak, de télen sok helyütt még az ablakot is beföldelik és a nedves földpadlótól dohos és büzös lesz a szoba. Ezt ő nem bánja, a fő, hogy meleg legyen. Azt lehetne kérdezni, hogy amár a felvidéki tót gyatrábban él, miért egészségesebb mégis az alföldi parasztnál? Igaz, csak hogy az hegyes vidéken élve, egyrészt a levegő tisztább, másrészt a hegmászás által megnagyobbodik és erősödik a szive, amely közvetve a dispoziót a tüdővész iránt csökkenti. Az alföldi paraszt a maga rónaságán csak keveset és nem rendszeresen edzi magát.

Ha tehát az elszegényedés és gazdasági pangás nagyobb mérvet ölt, ha a népet továbbra is tudatlanságban hagyjuk, fog-e használni az a létesülő öt szanatórium? Megközelítő számítás szerint éventint 70.000 ember betegszik meg Magyarországon tüdővészben és a majdan létesülő szanatóriumok a legjobb esetben 3000 beteget lesznek képesek éventint kezelni. Ezekből tehát a tüdővész, mint népbetegség kérdésének megoldását nem várhatjuk. Az akciót sokkal szélesebb alapokra kell fektetnünk. Amit fentebb körvonaloztam, a tüdővész gyógyítására szolgáló eszközök mindenkinek többkevesebb tökéletességgel rendelkezésére állanak és helyes vezetés és kitanítás mellett sikerrel alkalmazhatók. A szanatóriumok feladata, hogy az ott kezelt betegeket annyira kitanítsák, hogy azután saját környezetüknek tanítóivá legyenek. A népet népszerű ismertetésekkel fel kell világosítani és jólétét emelni. Valljuk be őszintén, nagyon elmaradtunk a külföld mögött. Eddig nálunk számbavehető intézkedés, mely a nép nagy összességét a tuberkulózissal szemben hathatósan védené, nem történt. Holmi rendeletekkel, melyek különben is csak papirosra vannak meg, ilyen nagyfontosságú kérdést elintézni nem lehet. Németországban a munkás-biztosítási törvény gondoskodik arról, hogy a munkás a tüdővész legkezdetibb stádiumában kerüljön kezelés alá és a szanatóriumi kezeléssel maga a biztosító pénztár gondoskodik. Tehát gondoskodik már, mielőtt az egyén munkaképtelenné válik. Nálunk miniszteri rendelet értelmében a tüdővész munkásról úgy gondoskodnak, hogy az a többi munkástól izolálva — dolgozzék. Igaz, hogy a többit ez a rendelet a fertőzéstől megóvni igyekszik, de a már megbetegedettet elpusztulni hagyja.

Nem tagadom, hogy a mi állami közegészségügyi vezetőségünket a legjobb intenciók vezérik, hogy ők éppen ugy tudatában vannak a megoldandó feladat nagy fontosságának és éppen úgy ösmerik mindazokat a tényezőket, melyekkel ennek a szörnyű vésznek gátat lehet vetni, mint ahogy Német- vagy Angolországban ösmerik. Sajnos azonban, hogy csupán jóakarattal eredményeket elérni nem lehet.

Németországban 1900-ban 3 és háromnegyed millió márkát, 1901-ben 5 millió márkát költöttek a tüdővész kezdő stádiumában szenvedő szegény emberekre és éventint körülbelül 25.000 embernek adja vissza az állam munkaképes-

ségét. Szégyenlem ide írni, hogy mi ellentétben ezzel mennyit áldozunk.

Pedig kár egy napig is tovább tétlenül néznünk, hogyan pusztítja ez a veszedelem fajunk legletterősebbjeit, mint szakaszja a magyar nemzet fájának legszebb virágait, mielőtt még gyümölcsöt termett volna. Nem kimél ez a baj egy néposztályt sem, szedi mindenünnen áldozatait. Az intelligens osztályt éppen ugy nem kiméli, mint az értelmiség nélkül szükölködő néposztályokat.

Az egyetemek kórházegyesületének felszólítására mult év november 27-étől a folyó év február 1-éig 346 egyetemi hallgató keresett fel tüdejének megvizsgálása végett. A 346 egyetemi hallgató közül 137 = 39,6%-nál az egyik tüdőcsucs kezdő megtámadottságát találtam, míg 17 = 4,91% esetben vagy mindkét csucs volt már megtámadva, vagy a folyamat nagyon el volt terjedve és nagyfokú tüdőbeli szétesések voltak jelen; vagyis már oly stádiumban voltak, ahol a segítség elkésett. Összesen 44:51 százaléknál találtam tehát a tüdő megtámadottságát, amely esetek közül 54-nél = 15,6 százaléknál láttam a tüdővész bacillusát, 192-nél = 55,49 százalék esetében a tüdőök egészségesek voltak.

Tudom, hogy ez a statisztika abszolút értékkel nem bír, mert valószínű, hogy főként azok kerestek fel a 7000 egyetemi hallgató közül, akik már maguk érezték a bajt, vagy lesoványodás, éjjeli izzadás, köhögés, köpetelválasztás, étvágytalanság vagy egyéb tünetek által lettek figyelmesek. Bizonyítja ezt, hogy a megvizsgálandók száma napról-napra csökken és az eredmények is utóbb sokkal kedvezőbbek. De ha felteszem is, hogy csak ez a 154 eset volna 7000 hallgató között és nem több, még akkor is az összes hallgatóknak 2-2 százaléka hordozná a kezdődő tüdővész jeleit magában. Hogy viszont ez a számítás nagyon optimisztikus, azt külön bizonyítanom felesleges.

E lap keretein kívül esnek mindazoknak a reflexióknak leírása, amelyek ehhez a szomorú tényhez fűződnek. Avagy beszéljek talán arról, mind küzd a megbetegedettek legnagyobb része anyagi gondokkal? Hogyan nélkülözi sok még a mindennapi kenyeret is? Avagy lefessek a mi egyetemi tantermeink higiénikus berendezését, ahol egy műegyetemi rajzteremben akár 150 hallgató szívja magába, a rajztábla fölött görnyedve a porral, bacillussal, esetleg világítógázzal és füsttel telített levegőt? Hiszen tudjuk mi ezt mindannyian. Itt csak társadalmi életünk egy szomorú képét akarunk lefesteni. Meg vagyok róla győződve, hogy másutt még kevésbé biztató képet kapnánk.

Tennünk kell sürgősen, és társadalmunk még mindig nem eléggé fogékony e kérdés iránt. Hiszen Magyarországon, egynek kivételével, még olyan szanatórium nélkül is szükölködünk, ahol fizető betegek találnának felvételt és ellátást. Pedig mekkora vagon kerül így külföldre. Ha csak éventint a legminimálisabbat számítva, 2000 ember keresi fel gyógyulás céljából a külföldi gyógyhelyeket, akkor is átlag 100 kórnapot számítva, 10 korona napkiadással, 2.000.000 korona vándorol betegeinkkel külföldre. És mily kevés ez az összeg a valósághoz képest! Pedig ennek az országnak minden zuga meg van áldva a legszebb és legjobb helyekkel. Én hiszem és tudom, hogy nem a mi orvosi karunkon mulik ezeknek a kihasználása.

A betegnek kezelés kell és Magyarországon még a pénzéért sem találja meg. Így azután kénytelenek felkeresni Cairot, Madeirát, Merant stb., ahol a betegek minden disciplinát nélkülöznek, maguk körül és az utakon köpdösnek. Szinte magukra vannak hagyva és mert hiányzik az állandó orvosi felügyelet, tiltott dolgokat mivelnek és gyakran a „gyógyhelyeken” ölt a baj nagyobb mérvet. Ez ellen felhozható, hogy nagyon sokan mégis meggyógyulnak ezeken a helyeken. De a tüdővész gyógyításánál nemcsak az a kérdés, hol gyógyul meg a beteg, hanem, hogy hol

gyógyul meg biztosabban? Ez pedig csak szanatóriumokban történhetik.

A veszélyt, amelyet a tüdővész magában rejt, a betegség természetét és terjedését illetőleg felismertük. Keresni kell már most azt a módot, melylyel olcsón és ennek dacára hathatósan küzdhetünk ellene. Míg szanatóriumok létesülnek, addig évek mulnak el, százazrek halnak és betegszenek meg. Nincs mulasztani való időnk, gyorsan kell cselekednünk. Mindenekelőtt a tuberkulózisnak népszerű leírásával meg kell ismertetnünk a néppel a betegség lényegét, fertőző természetét. A gyógyuljárás alapelveire a tiszta és friss levegőre, kellő táplálkozásra fel kell hívni a nép figyelmét. Ilyen népszerű iratokkal el kell árasztani az országot. Minden parasztkunyhóban legyen meg ez a kis könyv. Ha ezzel a megbetegedettek gyógyítását nem is lehet elérni, de ismertetve azt, ami a szervezetnek káros és azt, ami hasznos, amég egészségesek a fertőzéstől ovakodni fognak. A mi népünk intellektuális képessége nagyobb bármely más európai népénél. Csak fel kell világositanunk, ki kell tanítanunk, ő megért bennünket és munkánk termékeny talajra fog találni. Németországban szinte szórják ezeket a népszerű ismertetéseket és alig van ma már ott paraszt, akinek a tüdővész bacillusáról tudomása ne volna.

A megbetegedettekről sürgősen kell gondoskodni. Mindenekelőtt azokról, akik még megmenthetők. A Grabowsee mellett levő szanatóriumi betegek legnagyobb része az erdőben felállított barakkokban van elhelyezve és ugyanolyan győgyeredményeket mutatnak fel, mintha a legnagyobb szanatóriumban keresték volna gyógyulásukat. Ilyen barakkok felállítása és berendezése egy hónap alatt kényelmesen elvégezhető. Már hegyutakkal bíró helyeken ilyen telepek volnának létesítendőek. Előnye ennek a rendszernek, hogy szinte korlátlanul vehetne fel betegeket, mert az ilyen telepeket gyorsan lehet nagyobbítani és aránylag rendkívül olcsón.

Látjuk tehát, hogy az áldozatok, melyekkel a kérdést megoldásához közelebb vihetnők, nem oly óriásiak, de mégis sokkal nagyobbak, mintsem hogy szanatórium-egyesületek és ehhez hasonló jótékony és nemes-célú egyesületek megtírnák.

Nem kételkedem benne, hogy nemsokára a kormány veszi kezébe az ügyet és belátva azt, hogy állami létünk biztosítása érdekében cselekednie kell, minden erejével oda fog hatni, hogy a tüdővész terjedését megakadályozza.

Dr. Plesch János.

BELFÖLD.

Ünnepelt képviselő. Papp József országgyűlési képviselő tegnap este láklyásmenettel tisztelték meg nagysomkúti választói, élükön az intelligenciával. Az üdvözlő szónok a választók lelkesedése között mindenben helyeselte a kerület képviselőjének a Házban minap mondott beszédét. Papp József választát, melyben hazafias szellemű országgyűlési beszédének több irányvonalát újból kifejtette, különösen a románajku választók óriási tetszéssel fogadták. Később 300 teritékes bankett volt.

KÜLFÖLD.

Kormányválság Szerbiában. Belgrádból hire jön, hogy a kormány legközelebb lemond. Politikai körökben beszélük, hogy a király máris kiszemelte azt az államférfiut, akire a kormányzást bizza. Ez a politikus Avakumovics liberális pártvezér. Az új kormány azonban nem lesz pártkormány, hanem három pártból rekrutálja tagjait. Pétervárról táviratozzák, hogy Szerbiának nem sikerült sem Franciaországban, sem Ausztriában kölcsönpenzhez jutnia. A szerb kormány Pasicus Nikolát Oroszországba küldte kölcsönszervezés céljából. De Pasicus mindössze tíz millió frankot tudott szerezni.

Meline és a nacionalisták. A francia politikai körök most érdekes eset foglalkoztatja; sőt fontos is annyiban, hogy hatással lehet a küszöbön álló képviselőválasztásokra. *Remiremont*-ban *Meline* lép föl jelöltül, aki már sok éve óta képviseli ezt a kerületet. Váratlanul ellenjelöltje akadt *Flayelle* nacionalista nagybirtokosban, aki igen befolyásos férfi a kerületben és joggal remélhet a győzelmet. *Meline* és barátai már megremültek, amikor *Flayelle* kijelentette, hogy nem akar nehézségeket okozni *Meline*-nek, az ellenzéki pártok vezérének és visszalép a jelöltségtől. Másnap megjelent a lapokban a *Patrie Française* liga elnökeinek (*Mercier* tábornok, *Lemaitre* és *Cavaignac*) levele, amelyben köszönetet mondanak *Flayelle*nek áldozatkészségéért és hangsúlyozzák, hogy a kormány ellenségeinek a választásoknál tömörülniök és egyesülniök kell. A baloldali szervezések is lekötötték ezt a levelet annak a bebizonyítására, hogy *Meline* a nacionalistákkal és a köztársaság más ellenségeivel tárgyal és maga kérte a *Patrie Française* közbenjárását az ellenjelöltjénél. *Meline* késéggel becsülettel védekezett e gyanúsítás ellen és tagadta, hogy bármit is tett volna azért, hogy *Flayelle* visszalépésre bírja és *Flayelle* jelöltségétől egyáltalán meg nem ijedt. Erre válaszul most szombaton *Flayelle* és azt mondja: A *Patrie Française* birtokában levő írások bizonyítják, hogy *Meline* elfogadta *Mercier*, *Lemaitre* és *Cavaignac* közbenjárását és helyeselte az ellenzéki pártok egyesülését. Ha *Meline* ma más nézetet volna, úgy ő (*Flayelle*) fenntartja jelöltségét vele szemben. *Meline*, aki ellenjelölttől is fél, és attól is, hogy a nacionalistákkal való szövetekezés kompromittálhatná, most nyílt levelet tesz közre, amelyben azt mondja, hogy ő a liga közbenjárására csak utólag értesült, a liga megbízottaitval folytatott tárgyalások alatt. A megbízottak éppenséggel nem tették függővé *Flayelle* visszalépését a kormányellenes pártok szövetekezésétől. De ha *Flayelle* ragaszkodnék ehhez a feltételhez, hát csak tartsa fenn jelöltségét. Politikai körökben kíváncsian várják a nacionalisták választát.

A spanyol munkásforradalom. Több távirat ma arról ad hírt, hogy a spanyolországi munkás-lázadás szünetfélében van. A helyzet azonban megnyugtatónak még alig mondható, mert még újabb csapatokat kellett küldeni Barcelonába.

Madrid, február 23.

Több itteni munkás-egyesület nem hajlandó a holnap megkezdődő sztrájkhoz csatlakozni. A vidékről beérkező táviratok jelentik, hogy mindenütt teljes a nyugalom. *Bilbao*-ban elotogtak három Barcelonából ideérkezett anarkhistát. Szevillában a prefektus betitotta egy munkásgyűlés megtartását. Alcalából két vadászászlójai megy Barcelonába.

Barcelona, február 23.

Ma délelőtti nyugalom uralkodott. Azt hiszik, hogy a rendzavarások már nem fognak ismétlődni. Az anarkhista-elfogatások egyre tartanak. Egy hirdetmény szerint az egyetlen holnap ismét megkezdik az előadásokat.

Páris, február 23.

A Havas-ügyönkség jelenti Barcelonából e hó 23-án este 7 óráig: Megerősítik, hogy a különböző köztársasági vasutak és több gyár ismét megkezdte az üzemet. Egy összejövetél alkalmával a katonák megölték a sztrájkolókat két vezetőjét. Több elhatározás is történt, azok közt több anarkhizmussal vádolt nőt is tartóztattak le. *Torosában* 8 letartóztatás történt. A *Pases de Garcian* egy dinamittöltényt találtak. A hatóságok igyekeznek a rendet helyreállítani. Számos vállalkozó kifizette a sztrájkolóknak a hetibért, hogy a munkába állásra bírják őket. A lapkiadók igyekeznek biztosítani a lapok megjelenését. *Tortosában* és *Vinarosban* aggasztó jelek az általános sztrájk kitörésére mutatnak. Nagy zendülés volt *Batheban*. A felzúgott tömeg „Le az árulókkal!” kiáltások közt volt át az utcákon.

Madrid, február 23.

A *Liberal* tudósítója beszélgetést folytatott a barcelonai főkapitánnyal, aki azt mondta, hogy a rend helyre van állítva. A köztársasági és a kocsik ismét közlekednek, a kikötőmunkások munkába állnak. Sok gyár azt a kívánságot fejezte ki, hogy ismét megkezdik az üzemet. A főkapitány azt a reményt fejezte ki, hogy holnap az összes munkások megjelennek a munkánál. Továbbá kiemelte, hogy a német konzul látogatást tett ná a. hogy kollegái nevében tiltakozzék ama híresztelés ellen, mintha a konzulok kormányai oltalmát szándékoztak volna kikérni. Végül azt mondta a főkapitány, hogy e ég hatalmi eszközök áll rendelkezésre, hogy minden eshetőséggel szembezállhassanak. Erősbitést küldtek neki a nélkül, hogy kérte volna.

HIREK.

Budapest, február 24.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Február 23-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagya ma Bécsből Budapestre utazott.

— **A király Budapeston.** A király ma, hétfőn reggel 5 óra 40 perckor visszaérkezett Bécsből, ahol tudvaleg résztvett Rainer főherceg aranylakodalmán. Hivatalos fogadtatás ezuttal nem volt a pályaudvaron, ahonnan ő felsége egyenesen felhajtott a várba. Délelőtt 10 órakor általában kihalgatás lesz a királyi palotában.

— **A király elismerése.** Az *Osztrák-magyar monarchia írásban és képen* című irodalmi vállalat befejezése alkalmából ő felsége a következő legfelső kéziratokat adta ki:

I. Kedves Széll! Tizenhét év folyt le, mióta Istenben boldogult szeretett fiam, néhai Rudolf koronaherceg a „*Osztrák-magyar monarchia írásban és képen*” című irodalmi vállalatot életbe hívta.

A nagyterjedelmű, a dicsőült koronaherceg eszméje és szellemében folytatva, immár befejezve lett és minden tekintetben megfelel alkotója magasztos szándékának. Írásban és képen eceseli drága hazánk viszonyait és szokásait, ugyancsak a szellemi és anyagi téren folytonosan haladó fejlődését és az által bizonyára hozzájáruland ahhoz, hogy a hazafias érzelmek, valamint a trón és a hazához való nő ragaszkodás ébren tartassanak és fokoztassanak. Ezen mű befejezésénél igazi meglegedésemre szolgál az összes munkatársaknak köszönetemet és teljes elismerésemet kifejezni, utasítván önt, hogy ezt az illetőkkel megfelelő módon tudassa.

Kelt Budapesten, 1902. évi február hó 10-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán s. k.

II. Kedves *Lónyay grófné!* Szeretett felejtethetlen fiam, Rudolf koronaherceg elhunytá után én, mint az ő özvegye, az általa alapított „*Osztrák-magyar monarchia írásban és képen*” című mű védnökségét, belegyezőzésemel átvettem ezen hazafias vállalat iránt azóta folyton legéberebb érdeklődést és legszorgosabb gondosságot tanusított.

A mű, a boldogult koronaherceg méltó emléke, immár befejezést nyert és szívesen használok fel ezt az alkalmat arra hogy közreműködésért legmelegebb köszönetemet és tel elismerésemet tejezzem ki.

Budapesten, 1902. évi február hó 10-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

III. Kedves *Szűgyény-Marich!* Szeretett fiam, Rudolf koronaherceg elhunytá óta én, mint az „*Osztrák-magyar monarchia írásban és képen*” című irodalmi mű igazgató-tanácsának elnöke és mint a boldogult akaratának végrehajtója, nemes odaadással és lankadatlan buzgalommal ellenőrizte és támogatta a hazafias vállalatot.

A mű befejezésének pillanatában önnök, sokévi sikeres működéséért köszönetemnek és teljes elismerésemnek kell kifejezést adnom.

Budapesten, 1902. évi február hó 10-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Egy negyedik királyi kézirat a kitüntetések adományozta. *Zárday* József, a magyar államnyomda igazgatója a harmad-osztályú vaskorona-rendet, *Morrell* Gusztáv iparművészeti iskolai tanár, *Szűgyény* Ferenc magyar államnyomdai osztályvezető és *Gottemayer* Nándor könyvkötő a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, *Hersek* János államnyomdai első szodó a koronás ezüst érdemkeresztet és *Beigl* Henrik államnyomdai galvándomborozó az ezüst érdemkeresztet kapták sikeres szolgálataik elismerésül.

Mind e kéziratok a hivatalos lap vasárnapi számában jelentek meg, ugyane lap nem hivatalos részében közli mindazoknak a névsorát, akik a befejezett irodalmi vállalat magyar kiadásának intézésében mint bizottsági tagok közreműködtek és a magyarországi kötetekbe dolgozatokat adtak.

— **Böjti prédikációk.** Benne vagyunk a nagyböjten s az egyházi szokásokhoz híven megkezdődtek a böjti prédikációk. A bevárosi templomban minden pénteken délután négy órakor *Jeszenszky* János városi hitmanár prédikál. A kőbányai új jezsuita-templomban minden pénteken délután öt órakor *Hock* János országgyűlési képviselő, kőbányai piébános mond szentbeszédet s megelőzőleg délután öt órakor organahangversenyt tartanak a templomban. Az első szentbeszéd alkalmával a templom zsutolóság megtelt, jobbra bevárosi és várbeli közönséggel. A bevárosi szervita-templomban minden vasárnap délután öt órakor van böjti prédikáció, még pedig német nyelven, a magyar prédikációt ugyanaznap reggel fél hétkor tartják. A német prédikációnak előterbe való helyezése miatt a bevárosi bizottsági tagok interpellálni fogják a városi közgyűlésen.

— **A J.ghaligatós Tudományos Egyesület** szombaton felolvasó-űst tartott, amelyen *Márfy* Ede a hadmentességi díjról tartott előadást. A nagyszámú hallgatóság közt voltak dr. *Mariska* Vilmos, *Ezner* és

Wallon tanárok is. A felolvasás végzetével *Mariska* tanár meglehangu szavakban méltatta az értekező munkáját, valamint az egyesület egész működését. A jövő hét folyamán két felolvasást rendez az egyesület; az egyikben, hétfőn, *Margait* Jenő jöghaligat, a másikon, pénteken, *Lukács* Pál orvostanballgató olvas fel.

— **Gelléri Mór felolvasása.** A köztisztviselők országos egyesületében ma délután *Gelléri* Mór tartott felolvasást a nők munkaköréről.

A magyar iparfejlesztés elkes munkása mindenekeiótt utalt arra, hogy a nők csak oly foglalkozási ágakat öleljenek föl, mely egyéniségükkel harmonizál. A nehéz fizikai munkát követelő iparágaktól tartózkodniök kell, ellenben ahol a kezűgyeget, a finomságot és izlést kell belevinni a munkába, ott helyén vannak. Örömmel látja, hogy újabb időben, főleg az iprodai fogakodásokban hódítanak tért, ahol derekasn beállnak. Ma d ráter a nő fontos hivatalára a háztartás körül, itt a takarékoság, a háztartás kellő gondozása, a cseledek nevelése, az otthon barátságossá, vonzóvá tétele körül vannak rájuk külön igen fontos feladatok, melyeknek szerencsés és tapintatos megoldása a családi élet boldogságának gyakran legfőbb tényezői. Külön fejeztben a honi ipar partolásiának intosságára hívja fel az előadó az egybegyűlt szépségű hallgatóság figyelmét. Az előadást nagy tetszéssel fogadták.

— **Székelv-ünnep.** Debreczenből táviratozzák, hogy a *Csokonai-hör* ma délután a városába nagyteremben a székelv mentő-akció javára székelv-ünnepet rendezett. Az ünnepélyre a fővárosból lejötték *Győrffy* Gyula képviselő, *Benedek Elek*, *Jakab* Ödön, *Jancsó* *Benedek*, *Gaál* Mózes és *Felszegyhy* József vasúti üzletvezető Kolozsvárról. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődött. *Doboczy* Sándor orsz. képviselő megnyitott beszédében utalt a székelv-akció nemzeti intosságára, és örömmel adott kifejezést, hogy Debreczen városa az első azok között, akik a székelvnek segítségét nyújtanak, *Benedek* Elek hadak utja című nagyhatalú felolvasása után *Jakab* Ödön négy újabb versét adta elő, közüliök kettő székelv vonatkozású. *Gaál* Mózes A virrasztó című elbeszélését olvasta fel, szintén nagy hatással. *Benedek* János orsz. képviselő a csángókról írt versét adta elő, végül pedig *Székelv* Gyula a debreczeni színház tagja énekelt székelv dalokat. Este a fővárosi vendégek tiszteletére nagy banket volt, melyen ott volt Debreczen színe-nyava. Az ünnepély a székelv-akció javára szép összeget jövedelmzett.

— **Eltűnt márkínő.** *Teyllard de Beynac* márkínő eltűnéséről a mai lapokban megjelent közleményekre vonatkozólag *Rudnay* Béla főkapitány a következő nyilatkozatot adta ki:

A ma reggel megjelent lapok *Teyllard de Beynac* francia nyelvmesternő eltűnéséről írván, egyes lapok azt a hírt közlik, hogy francia detektívek jártak a nevezettnek lakásán, ezen hír egyáltalán nem felel meg a valóságnak; a rendőrség már január hóban értesült a nyelvmesternő eltűnéséről és első feladatának tekintette az eltűnt kitélőnek, családi viszonyainak a megállapítását és rokonainak az értesítését; éppen e cőből a budapesti rendőrség fordult az itteni francia főkonkultatshoz nem pedig megfordítva. Legkisebb oka sinos a rendőrségnek arra hogy az eltűnést politikai okokkal hozza kapcsolatba és valószínűnek tartja, hogy az eltűntnek bejelentett nő valahol távol, külföldön lakó igen nagyszámú rokonainál időzik. Holmija iránt kénytelen volt a rendőrség a szabályoknak megfelelően intézkedni, mert a lakástadó a február 1-je óta ki nem fizetett lakást újból bére akarja adni és Budapestben nevezettnek a holmi kezelésével megbízható hozzátartozója nincs. Január hóban még nem indította meg az eljárást teljes alkyszerűséggel a rendőrség azért, mert leíteltezte, hogy február 1-re, amikor a lakás bérlete lejárt, *Beynac* életét fog adni magáról. Ez azonban meg nem történtén, a további nyomozás teljes alkyszerűséggel folyamatba tételt.

— **Törvény a törvény.** A középnyomtatásügyi és szászországi nagyiparosok Magyarország piacát nagyon is számításba veszik üzleteik érdekében. Arra azonban nem hajlandók, hogy postai küldeményeikre legalább annak a helységnek a nevét magyarul írják föl, amelyben azt kézbesíteni kell. E helyett olyan bolond dolgot oseekedtek meg, hogy valami kontorenciának határozataképpen arra kérték föl a birodalom kormányát, hogy lépjen közbe a magyarországi helységnevek magyarosítása ellen. — Ugyan német uraságok, hiszen a törvény: törvény. Azt nem lehet csak úgy sündam-bundam jobbra-balra kitorgatni a maga valóságából.

— **Beteg festő.** Római jelentés szerint *Siemiradski* Henrik, a híres lengyel festő, akinek *Nero eleven jáklyás* című nagy festménye nemrég Budapestben is ki volt állítva, aggasztóan megbetegedett. Az orvosok ítélik a beteg festő életét.

— **Himlőjárvány a Rivierán.** A hólyagos himlő, amely Londonban már hosszabb idő uralkodik, újabbán Angliából való behurcolás folytán a francia Rivierán s különösen *Niszában* is mutatkozik. Tőlünk is sokan rándúnak most a Rivierára, ezért alapos óvintézkedésekre van szükség, hogy a járványt hozzánk be ne hurcolják.

— **Küzdelem a farkassal.** Máramarosban igen elszaporodtak a farkasok, úgy hogy a vármegye több helyt engedélyezett hivatalos vadászokat és a méreggel való pusztítást is több helyütt jóváhagyta. E hó 19-én Felső-Róza határán a híres rózsászi sóbányák szomszédságában nagy küzdelme volt egy juhászbojtárnak egy farkassal. Léva Mihály 18 éves subanc jubait őrizte, amikor lényes nappal a nyák közé csapott egy ordas. A bojtár komodorát utána uszította a farkasnak és maga is utána vetette magát. Az ordas ekkor a bojtárlégénynek esett, földrérantotta és véresre marta. A nagy komodor ekkor a farkason termett és lojtogatta a farkast, de a vadállat kiszabadította magát és megugrott. A bojtárlégényt véres testtel a m.-szigeti kórházba szállították.

— **Miss Ellen Stone kiszabadult.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy miss Ellen Stone, az annyit emlegetett amerikai hittérítőnő, végre szabadon bocsátották erablól. Szófia hírek szerint egy hittérítő Szalonikiből szintén a szabadonbocsátást jelenti és hozzát teszi, hogy Stone Strumitzába érkezett.

— **Doodika halála.** A párisi Figaro tudósítja: ökereste Doyen tanárt, aki részletesen elmesélte neki a kis Doodika halálát és hirtelen halált. Midőn a hindu lányka holttestét más szobába vittük, beszélte el a professor, Radika is felbőrt és megkérdezte: apólnójától hogy hol van testvére?

— Tudja, lelkecsém, hogy a professor ur parancsára naposabb szobába vittük! — szólt az apólnó.

— De ugy-e jobban van már! — iaggatózott a kis leány. — Adjatok neki is játékot, hisz valamennyi játékszerünk nálam van!

Radika most már sokkal jobban van. Testének hőmérséklete 37.5°, érverés 94. Reggelijét jó étvágygyal költötte el. Doyen tanár ezután megengedte a Figaro munkatársának, hogy megtekintse a beteg leánykát. A beteg esinos szobában feküdt. Szép kék szalaggal ékesített fekete fejcskéje hóféhér párnán nyugszik s ágya mellett irtalmos néma ül. A kis leány franciul beszélget apólnójával s szemével majd elnyeli az ágyánál felhalmozott tömérdek játékszer. A hirlapíróit figyelmeztették, hogy ne beszéljen az operációról, mert a leányka a műtét ballátára sirva fakad. Ezért csak azt kérdezte meg a kis betegtől, hogy hány esztendő?

— Tizenkét éves vagyok! — felelt Radika illedelmesen.

Ezzel a rövid látogatás véget ért, mert a betegnek még nem szabad hosszabban beszélgetnie.

— **Egy kis protokóli.** Ez az egész, amit az amerikaiak kérnek Henrik porosz hercegtől azért a szives vendéglátásért, amiben része lesz az Egyesült-Államok földjén. Egy gyönyörű szép, tizenkilenc esztendő leány érdekében kell közbenjárnia az elnöknek. A kisasszonyt tudniillik azok gyanúsítják, hogy megölte a szeretőjét, egy Brooks nevű urat. Egy hotelben történt a gyilkosság. Brooks urat egy golyóval a fejében, halva találták a szobájában, s aki utolsónak járt nála, az a szép Florence Burns volt. Ez a hotel személyzetének a vallomása s bármilyen bajos megjelenésű is a miss, a rideg ítélkezés vizsgálói jogába helyezte. Persze tagadja a gyilkosságot s olyan gyönyörű a megjelenése, a hullámos szőke haja, a mosolya, az ajkai, szóval ő egészen, hogy mindenki hisz neki, éppen csak a vizsgálóbíró nem. S ez rosszul esik az amerikai lovagoknak s most egy esomó asszony által aláírott kérvényben arra akarják megkérni Henrik herceget, hogy szőljön egy pár jó szót a szép leány érdekében Roosevelt elnöknek. Ezt a remekbe termett szőke leányt ki kell bocsátani a börtönből, hogy gyönyörködjen benne a világ.

— **A semahai katasztrófa.** Bakuból jelenti egy távirat: A romok eltakarítása Semahában műszaki katonák vezetése alatt folyik. Ot bizottságot alakítottak és pedig egy orvos, egy ellátási, egy kivándorlási vagy átköltözési bizottságot, egy átsátási és egy építési bizottságot. Naponta sok száz család hagyja el a várost. A katasztrófa alkalmával összesen 4500 ház pusztult el. Két nap óta Semahában tüsz és vörheny tört ki. Nagy a hiány meleg helyiségekben, amely a nagy hideg és az erős hóvihar mellett még jobban érezhető. Galian herceg, a Kankászus lökormányzója, tegnap hivatalának aligazgatójával és a kankászusi hadikerület vezérkarának főnökével Semahába utazott.

— **Halálósás.** Kovács P. Pál, Nyiregyháza város katonai tanácsosa, ma reggel szívizühüdesben meghalt. Özvegye és hat gyermeke gyászolja.

— **A soprotni bankbukás.** Sopron város tegnapi rendkívüli közgyűlésén tárgyalta a belügyminiszter leiratát, mely a Müller-telep alapítványát a bankbukás következtében előállított hiány erejéig a város ellen kimondta a vagyoni jogi felelősséget. A közgyűlés elhatározta, hogy felír a miniszterhez a rendelet visszavonása érdekében, mert okmányse-

rűleg kimutatható, hogy a város az alapítvány gondozására és ellenőrzésére kötelezve nem volt és így ennek elmulasztásából a városra vagyoni felelősség nem hárulhat. A közgyűlés hosszu vita után 83 szóval 29 ellenében elfogadta a kiküldött vizsgálóbizottság ama jelentését is, hogy a városi pénzeknek a banknál történt elhelyezése körül mulasztás városi közeget nem terhel és így felelősre senki sem vonható.

— **Huszoni év.** A Dunagőzhajózási Társaság magyarországi hajózási személyzete szép ünnepeket rendezett abból az alkalomból, hogy Szuppán Károly Viktor főfelügyelő a hajózási osztály vezetője betöltötte szolgálatának 25-ik évét. Szuppán, mint egyszerű matróz kezdte meg szolgálatát a társaságnál és az összes fokozatokon végighaladva emelkedett mai díszes és nagy hatáskörrel bíró állására. Előző tíz évvel még egyszerű hajós-kapitány volt, midőn Ullmann udvari tanácsos és igazgató maga mellé vette őt, hogy munkatársa legyen a teljes züllesnek indult társaság uzarszervezésében. A választás szerencsés volt. Ullmann erélyen és üzleti éleslátósággal kívül nagy részben Szuppán Károly kiváló szaktudásának, óriási munkabírásának és odaadó szorgalmának köszönheti a társaság, hogy kivergődött azokból a bakokból, amelyek csaknem vesztést okoztak. Uzarszervezt és modern alapra fektette a szolgálatot; szervezett és fejlesztett egy kiváló hajós-személyzetet; lokozta a hajók munkaképességét; a régi hasznavehelen hajókat részint eladatta, részint szévelette; a hajógyárat megszabadította a tehetetlen külföldi vezetőktől és az élére Szendi Bélát, egy kiváló magyar technikuszt állított, akinek vezetése alatt ez a gyár nagyszabású, új területet vett, kitűnő hajókat épített és oly hírnevet szerzett, hogy újabb az orosz kormány itt építteti a dunai hajózársra szánt hajót. Új állásában Szuppán Károly nagy tevékenységet fejtett ki a loyalm- és esatonahajózás érdekében, a belhajózási kongresszusokon előadásokat tartott; több találmánnyal javította a hajóépítést; legújabbban pedig más technikusokkal szövötközve oly tervet dolgozott ki az ausztriai esatonákra, mely nagy mértékben felkötötte az illetékes körök figyelmét. Nagyszabású munkássága közepette nem feledkezett meg egykori kartársairól. Nemcsak mindenkor igazságos és jóakaratu főnökük volt, hanem sokat tett anyagi helyzetük javítására is. Nagy része volt annak a szolgálati pragmatikának kidolgozásában is, amellyel a Dunagőzhajózási Társaság legutóbb megajándékozta az alkalmazottait.

Különösen ezek az utóbbi érdemek tették oly meleggő az ovációt, melyben Szuppán Károly főfelügyelő tegnap Budapesten részesült. A hajóskapitányok klubjokban a gépezetek testülete az óbudai hajógyárban, a kormányosok testülete a Fácánvendéglő nagytermében rendezett ünnepeket. Megjelentek nemcsak a szolgálatban levők, hanem a nyugatombra vonultak is az ország minden részéből, akik jelenlegi főnöküket még egyszerű matróz és kapitány korában ismerték és most megható módon adtak kifejezést iránta való nagy ragaszkodásuknak és tiszteletüknek. Emléktárgyak ká kedveskedtek neki, a hajóskapitányok körük helyisége számára megfestették és lelepleztették az aroképet. Számos beszédet és felköszönővet ünnepelték a szeretett főnököt a tiszteletben rendezett lakomán. Amelyet a hajószízekben kívül ott volt az ünnepeit fővire, Szuppán Vilmos kir. tanácsos, Szendi Béla hajógyári főnök, Spacil és Szlavik főfelügyelők és még számosan.

Reánk nézve pedig a legörvendesebb az, hogy az ünnepeit minden ízében magyar volt. Magyar ember az ünnepeit, tulnyomó nagy részben magyarok voltak az ünneplők; alig hangzott ott más szó és beszéd, csak magyar; magyar volt a lakoma ételrendje; magyar ember, Herpka tanár tervezte és a magyar iparművészeti iskolában készült az a szép emléktárgy, amelyet a kapitányok szeretett főnöküknek ajándékoztak.

— **Egy fatelep lángokban.** A vora hajnali órákban nagy tűz pusztított Goldberg Zsigmond netelejst-utcai faára és ladágyárban. Hajnali 4 órakor Schwarzer Ferenc felügyelő észrevette, hogy a gépházból lángok csapdosnak ki. A tűzoltóság megérkezésekor a gépház tele lángban állott, átsapott a raktárakra. belekapott az istálló tetéjébe is, amelyben lovak voltak. Ot óra tájban, az irodahelyiséget kivéve, már az egész telep lángokban állott, sőt belekapott dr. Abonyi Józsefnek a szomszédos házába is és meggyuladtak az ablak párkányai. Az újabb veszedelemre a tűzoltók a szomszédos ház megmentésére vetették magukat s a tűz terjedését meg is akadályozták. Az ipartelep legnagyobb része, amely elpusztult, teljesen szétolvadt összetört a gépházban levő 12 lóerőjű gőzgép és a műhelyekben levő 7 munkáló-gép. Az istállóból sikerült kimenteni a lovakat. Reggeli 9 órára az utolsó zsaratnok is ki-aludt az elpusztult telepen, ahol körülbelül 52 ezer koronára becsülhető a kár. A tűz keletkezésének okát csak a tűzvizsgálat derítheti ki. A gépházban támadt a veszedelem és mire észrevették, teljes erővel tört elő. Valószínű, hogy a tűz a gőzgéptől eredt. A telep biztosítva volt. A szomszédos ház tulajdonosa, dr. Abonyi József 2000 korona kárt jelentett be.

— **Összegett gyermekek.** Szemesi Béla gyári előmunkás ma délután feleségével együtt elment hazulról az uppesti Baross-utca 32-ik szám alól s két gyermekére, a negyedéves Margitra s a másfél éves Bélára rázarta az ajtót. A gyermekek valahogy gyu-

fához jutottak s meggyújtották a rubájukat. Mire észrevették a dolgot, a két kis gyermek úgy össze-égett, hogy mindkettő meghalt. A gondatlan szülők ellen vizsgálatot indítottak.

— **Huszezer koronás sikkasztás.** Egy fiatal ügyvédjelöltet köröz most mindenfelé a fővárosi rendőrség, aki mint két háznak zárgondnoka, ötvenegyvált által begyűlt s mintegy 20 ezer koronát tevő házbért elikkasztott és megszökött. A sikkasztó Steiner Gusztáv Adolf, franciöldi születésű 25 éves joghallgató, Négy esztendővel ezelőtt dr. Kiss Károly fővárosi ügyvédnek 10-utcai irodájába került s mint törekvő fiatal ember, teljesen megnyerte az ügyvéd bizalmát. Az ügyvéd tavaly két budai ház zárgondnokává nevezette ki a törvényeszk által Steiner, aki ebben a minőségében szorgalmasan eljár, minden házbérnegyedkor felszedte a lakóktól a házbéreket és pontosan kezelte. Az ügyvéd egyáltalán nem loyot be a fiatal ember dolgaiba, teljesen megbízott benne és így azt hitte, hogy minden rendben van. Tegnap a zár fogatosítói felkeresték dr. Kiss Károly ügyvédet és kérték, hogy a két házbán ötvenegyvált által beloyt huszezer korona házbért utaványoztassa ki Steinertől. Amikor ezt Steiner meghallotta, nem jött zavarba, hanem így szólt:

— A pénzt a takarékpénztárba tettem, hogy kamatozzék. Hazamegyek és nyomban hozom a betéti könyvet.

— **Ével eltávozott,** s azóta vissza sem tért. Hiába vártak reá az ügyvédi irodában. A dolog gyanussá vált és Kiss feljelentést tett a rendőrségen. Szeszler Hugó ügyeleles tisztviselő nyomban kiment Steiner Brecht-ut 8. III. em. 10. sz. alatti lakására s ott házkutatást tartott. Az asztalon egy papírapot talált, amelyre ceruzával a következők voltak írva:

— A rossz barátok és a jó emberek hoztak ideig. Steiner Gusztáv Adolf.

Most már bizonyossá lett a sikkasztás és a rendőrség ebben az irányban elrendelte Steiner körözését és kiadta ellene az elfogtási parancsot. Iróasztala fiókában 355 korona készpénzt találtak.

— **Véres szerelem.** A debreczeni kórházban egy tizenöveves leány fekszik, akit Derocskórból vittek oda. Szaffian Rozália dohánysimitással foglalkozott a Morgó-pusztán. Bevégezve a minap munkáját, hazafelé igyekezett társaival. Csemadica Sándor dohánys szerelemes volt a leányba s kérlelte, ne menjen el. A leány, aki visztonat ugyan Csizmadia szerelmét, nem teljesítette a fiu kérését s tegnap hozzátartozóival együtt felült a kocsiára, hogy odahagyják a Morgópusztát. Már el akartak indulni, mikor egyszerre csak hirtelen előbukkant Csizmadia Sándor s egy régi fégyverből rálőtt a leányra. A rossz fégyver ravasza csak a tizedik esztendőre sült el s a leány véresen esett le a szekérről. A srétek a hátába és karjába irodáltak. A gyilkos legényt a csendőrök elfogták, a leányt pedig a debreczeni kórházba hozták. A leány, ha komplikációk nem jönnek közbe, felgyógyul.

— **Elirtastott betörők.** Máramaros-Szigetről írják: E hó 18-án este a máramarosmegyei Kurdok községben a véletlen akadályozta meg, hogy az ezeket tartalmazó postaszekrényt el nem vitték. Két órá legény megtudta, hogy sok pénz gyűlt össze a postán és belopódzott a pincébe. A postahivatal vasszekrénye ugyanis a pincében van megerősítve, azért először is kettő kellett znelni a pince gerendázatát, hogy a pénzért a pincébe zuhanjon. Ott azután egészen nyugodtan végezhetek volna s a nálak lévő vésőkkel és tejszékkel könnyen fölösizhették volna a vasládát. A postakézlelő, ki a szomszéd szobában aludt, észrevette, hogy betörők járnak a postán s ezért elővette revolverét és kilőtt az utóára. A betörők a lövésre megugrottak és othagyták a már-már kezükbe hullott zsákmányt, de a feszítő eszközöket és baltákat ott felejtették. A rozáliai csendőrség elfogta Orgics Györgyöt, a kinek a roszjéjére ráismertek, de az még nem vallotta be, ki volt a társa.

— **Gyilkos szolgáló.** A Hevesmegyében lévő Pály-özreg határában kétszáz holdas birtokán lakik az öreg Szerémi Ferenc feleségével és 17 éves János nevű fiával. Farsang utolsó napján a János gyerek Holló Zsigmond nevű — szintén 17 esztendő — szolgálkukkal bement a szomszéd faluba egyet mulatni. Késő éjjel a szolgáló egyedül tért haza a tanya-ra s az öreg Szeréminek azt mondta, hogy fiatal gazdája még a faluban maradt. Reggel már nyugtalankodott az öreg s a fia után indult. Nem sokáig kellett keresnie, megtalálta a határban a holttestét, szétvert éjjel. A gyanu a szolgálóra irányult, akit letartóztatnak. Eleinte tagadott, de később beismerte, hogy ő gyilkolta meg kis gazdáját, mert felbérélték erre tíz koronáért. Később oda módosította vallomását, hogy nem bérélték fel a gyilkosságra, hanem összepörlött Szerémi Jánossal s veszekedés közben verte agyon. A csendőrség az ügyben folytatja a vizsgálatot, mert nem lehetetlen, hogy csakugyan bérlyilkosságról van szó.

— **Sikkasztó erdőőr.** Jankó Lajos, a Pesti Hengermalom-Társaság poszsonyi erdőőre a gondozására bízott nagymennyiségű árt és egyéb értékebb dolgokat eladta és a pénzt elsikkasztva, megszökött. A hűtlen erdőőrt, aki modori születésű, 35 éves, közép-magas, nyúlank termetű ember, országzszerre közik. Különös ismertető jele az, hogy kopasz fején szőke parókát visel.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Ma este előfizetői szórakoztatására a Telefon Hírmondó cigányzenét fog közvetíteni. A cigányzene-közvetítés, mely az Életem és az Emke-kévéházból lesz hallható, 8 óráig tart, de megszakítást szenved 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi lövészetárlatok (berlini, frankfurti és párisi lövészetárlatok) olvassák fel és fél 10—10 óráig, mikor napirendszertint esti olvasás következik, melynek keretében a legújabb híreket és táviratokat olvastatja fel a beszélő. A cigányzene egyes darabjainak kezdetére rádiójelel hívja fel előfizetői figyelmét a Telefon Hírmondó.

FŐVÁROS.

(*) **A rákospalotai moosár lecsapolása.** Budapest és Rákospalota határában nagy kiterjedésű, mintegy 35 000 négyszögletes moosár terül el, amelynek a lecsapolását már régebben elhatározta a székesfőváros tanácsa. A munkálatokat azonban nem kezdték meg, mert az illető telektulajdonosok sokallottak a reáljuk kivételét költséget. A közigazgatási bizottság, ahová az ügy főllebbezés folytán került új eljárás rendelt el a költségvisselés arányának a megállapítása dolgában s így a tárgyalások újabb megindultak — és most már szerencsésebb eredménnyel. A rákospalotai előláróság ugyanis egyszeregre lépett a telektulajdonosokkal, akik ennek folytán visszavonták a főllebbezésüket. A munkálatokat ez szerint a tavasszal megkezdik s ha befejezik, ezzel a főváros határa mintegy 30 holdnyi használható termőfölddel gyarapodik.

SZÍNHÁZ, ZENE.

* **Operaház.** Strauss: *A denevér* című operettje, amely néhány év óta kiesett a M. k. Operaház játékrendjéből, ma este ismét színe került és pedig jó részben új betanulással. Ez a bájos dalmű mindenképpen megérdemli, hogy számára a komoly operai színpad polgárjogot engedélyezzen. Az a körülmény, hogy *A denevér* a bécsi operette-iskola klasszicizmusát jelenti, művészi szempontból igazolja Strauss remekének föllevenését, — másrésztől tekintettel kell lennünk az anyagi előnyre is, amelyet ez a vonzó operett a súlyos gondokkal küzdő pénztárnak biztosít. Imho, szolgáljon például a mai est. Tizenkét év óta ma történetem ismét először, ami különben az Operaház történetében ritkán fordul elő, hogy tudniillik azt olvashattuk a színpadon: *A mai előadásra már nem kaphatni jegyeket.* Napok előtt kelt el az utolsó jegy elővételi ár mellett és a mai színpad nem is közölte a helyarákat. A mai siker után ítéve, még sok teli házat fogunk köszönni *A denevért.* — *W. Krammer* Teréz asszony, kitűnő drámai primadonnának csodás művészetét ezuttal a könnyed muzsa szolgálatába állította és az a körülmény, hogy ő énekelte Rozalindát, külön művészi jelentőséget adott az előadásnak. Elragadó jókedvvel játszott kitűnően volt diszponálva és megjelenésének ragyogásával is bódított. A közönség egész este lelkesen ünnepelte a művésznőt. — *Szojyer* Ilonka a könnyű operettben otthonosnak érezte magát, de sikere művészi természetű lett volna, ha egynemely tulzástól tartózkodik. — *Semsey* Mariska pompásan ábrázolta a blazirt, itju *Orlovsky* herceget, nagyon szépen énekelte a borsalt, — kisebb szerepekben pedig résztvettek *Palócznyé*, aki szemrevéltő Ida volt, — továbbá *Wlassák*, *Sembergy* és *Roemer* kisasszonyok. — *Eisenstein* szerepét *Gábor*nak osztották ki, aki intelligenciájával gyakran nyújt kárpótlást ott, ahol természetes eszközei eserbe hagyják. A fejedelmi Ro:alinda mellett vékony és átlátszó lény volt, kedves kamaszsággal és elmosódó körvonallakkal. De értelmessége, muzsikálissága és játéka megmentette a kalandot. — *Kornai* Richárd fogház-igazgatója elsőrangú kabinet-alakítás, amelyben a közönségnek valóságos gyönyörűsége telt. Kitűnő volt *Mihályi* (Falke), aki elegáns verve-vél játszott és jól énekelte. *Hegedűs*, mint mulatságos *Frosch* és *Dalnok* Béné, aki pompásan játszotta a hebegő ügyvédet, egészítette ki az ensemblet. — Az előadás lénypontja a második felvonás ensembelje volt, amelyben az énekkar összevágó és jelesen árnyalt produkcióval tünt ki; meg is kellett ismételni. — *Máder* Raoul vezénylete alatt kitűnő volt a zenekar.

* **A nyolcadik síharmóniai hangverseny.** A *Fülharmóniai Társaság* ezidre nyolcadik hangversenyt szedő március 6-ikén rendezi a *Vigadó* nagyertermében *Kerner* István karnagy vezénylete alatt. E hangverseny vezetője *Wedekind* Erika urölgy, egyike Németország legnevesebb énekesnőinek és hazánkia, *Bendiner* Nándor, ki Beethoven Es-dúr zongoraversenyét játsza az alkalommal. A hatodik hangversenyből kimaradt újdonság *Glazonow* „Rhapsodie orien-

tal-ja e hangverseny műsorába vétetett fel. Azonkívül előadásra kerül *Bach* II. Brandenburgi versenye és *Mozart* 35-ik Symphoniája (1-dúr). Jegyek e hangversenyre *Méry* Béla zeneműkereskedésében (Andrássy-ut 12.) válthatók.

* **Porzsoló-lakoma.** A Népszínház személyzete által *Porzsoló* Kálmán igazgató tiszteletére kedden este rendezendő lakomára oly számos előjegyzés történt, hogy a Metropole-szálló helyisége szűknek bizonyult. A fényesnek ígérkedő lakomát ez okból a *Fészek* kertész-utcai díszes helyiségeiben tartják meg, amelyet e célra a *Fészek* választmányja ma átengedett. A bankett 5 koronás jegyei kiválthatók dr. *Fodor* Oszkár-nál, a Népszínház titkárnál és *Raskó* Gézánnál a Népszínházban.

* **Művészet.** A soproni irodalmi és művészet-i kör folyó hó 22-én a kaszinó nagyertermében fényesen sikerült művésztalálkozást rendezett, melyen *Békei* Józsa m. kir. állami zenetanáró és hegedűművész Budapestről mint vendég részt vett. A művésznő kedvéért, ki most harmadszor játszott Sopronban, egybegyűlt a város egész műértő közönsége, amely ezuttal is lelkes tetszessélel adózott a művésznő briliáns játékának. Közreműködtek még *Ardos* Frigyes, *Lukács* Béla és dr. *Mihályi* Kálmán.

* **Az angol király udvari zenekara.** Az angol királynak, mint ismeretes külön udvari zenekara van, melyet csak most egészítettek ki teljesen. A zenekar Sir *Walter Parratt* a karmestere, harminnegy tagból áll, akik közt egy hó gy is van, *Miss Miriam Tomlhy*, aki a hárlát pengeti.

* **Hoffmann meséi a drezdai Operában.** *Offenbach* dalművét a *Hoffmann* meséi a drezdai udvari Opera is besorozta műsorába. A harmas szerepet *Wedekind* asszony énekelte s az *Offenbach*-dalmű a legfényesebb sikert aratta.

* **Németellenes tüntetés egy Colonne-hangverseny.** *Burmester* Adilly, a budapesti hangversenyteremből is jól ismert hegedűművész, a napokban a *Chatelet*-színházban rendezett *Colonne*-féle hangversenyen működött közre. A művész *Spohr* német zeneszerzőnek 7-ik E-moll kompozícióját játszotta. A kompozíció második tétele után nagy taps hangzott fel, de a karzatokon elkezdtek fitymúlni és kiabálni: — *Le a poroszokkal! Le Spohr! Hülye barom!*

A nézőtöredék támadt örökös zajt hiába igyekeztek lecsillapítani és *Burmester*, aki néhány percig hiába várta a lárna lecsendesülését, elhagyta a podiumot és nem volt többé rábrható, hogy a *Spohr*-kompozíció befejező tételét is eljátszassa. *Colonne* megjelent a podiumon és hosszabb beszédet intézett a közönséghez. Szavaira ezt kiabálták a karzatok: — *A művész kitűnő, de le Spohr-ral! Ez nem muzsika! Már nagyon elkoptott!*

Burmester végre ismét a podiumra lépett s percekig tartó tappsal fogadták, mely csak fokozódott miután *Bach*: *Ariet* eljátszotta. A párisi újságok bőszesen foglalkoznak a hangversenybotrányával s kiváncsian néznek *Burmester* második hangversenye elébe, mely március 2-ikán lesz.

* **Vidéki színelvétel.** *Szabadszínház* táviratozzák: *A szabadszínház* színelvételét a mai kerületi ülésen két évre *Pesti* *István* Lajos kapta meg. A *vidéki* kiküldöttek és gróf *Festetics* tiszteletére ebéd volt, amelyen *Mamuszich* polgármester a magyar kultúra felvirágzására le köszöntött mondott.

* **Hangverseny.** A X. ker. polgári leányiskola fényesen sikerült hangversenyt rendezett. A műsor kimagasló pontja a művészi esen eladott *Hannupföke* volt, melyet *Teller* Celestina ifjú tanáró tanított be. A műsor többi számai is szép sikert arattak, úgy mint a *Győr* Móra Istvánról és *Erzsike* áma című élképp. A hangversenyt közkívánatra megismétlik.

* **Beültetett színdarab.** *Berlin*ből táviratozzák, hogy az ottani cenzura beültetett *Hejse* Pál, az ismert német novellistának *Mária Magdolna* című színművét. A darab beültetésére az adott okot, hogy a darab bibliai tárgyú.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A kir. magyar Természettudományi Társulat** kémia-ásványtani szakosztálya február 25-én, kedden este 6 órakor az egyetem első kémiai intézetében (Múzeum-körút 4.) ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Szarvasy Imre: A váltakozó áram kémiai hatásáról. 2. Weiser István: Elektrolytani vizsgálatok a pentozánokról. 3. Weiser István és Zaitzok Artur: Adalékok a lugzir kémiai összetételéhez. 4. Zimányi Károly: Ásványvelejtörutások Kéz-bányáról és vidékéről. 5. László Ede Dező: Inditvány a magy. kir. kereskedelmiügyi miniszterhez intézendő és a bortörvény végrehajtási rendelet átdolgozását javasoló teltart tárgyában. Ülés után társasvacsora az országos kaszinó pinohelyiségében.

○ **A Társadalomtudományi Társaság** e hó 27-én (csütörtökön) délután 6 órakor a budapesti ke-rekesdemli és iparkamara dísztermében (Alkotmány-és Szemere-utca sarkán) ülést tart, melyen dr. *Horvát* Lipót tart előadást ezen a címen: *A szabad akarat kérdése és a modern bünygyi iskolák.* A társaság szívesen lát vendégeket.

○ **Szabad Lyceum.** Ebben a hónapban még kétszer tart előadást a Szabad Lyceum. Kedden, 25-én a Reáltanoda-utcai főreálban este 6—6-ig dr. *Alexis* György a román irodalomtörténetéről és 6—7-ig *Rosenberg* Augustia Michel Angoloról tart előadást. Csütörtökön, 27-én az egyetem állattani intézetében (Múzeum-körút 4. sz.) dr. *Sebestény* Károly tart előadást a római irodalom történetéről; a Kelenföldi

Kaszinóban dr. *Kőrösi* László előadása lesz este 8—9-ig az egyiptomi művészet monumentális emlékeiről.

○ **Előfizetési felhívás.** A Székely Nemzeti Múzeum igazgató-választmányja a husvétünnep előtt kiadja a Székely Nemzeti Múzeum Értesítőjének III. részét. Az értesítőben a múzeum utolsó 10 évének történelme, az 1901. évre vonatkozó kimerítő jelentés és ifj. *Gódrí* Ferenc igazgatósági választmányi elnöknek a sepsi-szentgyörgyi református egyház régi történetét tárgyaló tanulmányát, mely meg fog jelenni *Badás* Márton kézdívarshelyi tanárnak. A háromszék-vármegyei husvétü irrott tojásokról és népszokásokról című néprajzi tanulmányát. A munka előfizetési ára 1 korona. Az előfizetéseket a Székely Nemzeti Múzeum igazgatósága címre Sepsi-Szent-Györgyre lehet küldeni.

Tömörkény István könyvéről.

Írta: Jászai Mari.*

„Ne nézz, ne nézz hát vágyaid távolába,
Egész világ nem a mi birtokunk.”

Csak ezzel az égi akkorddal merem megérinteni Tömörkényt.

Nekem magamnak nincs szavam elég gyöngéd; nincs hangom elég harmonikus, amivel meg ne karcolnám az ő végtelenül finom művészetét.

Egy virágzó almafa: ugy-e, hogy ez már csak gyönyörű? De lehet-e annak a szépségét írni, vagy azt, hogy az miért olyan szép?

Ilyen nekem Tömörkény. Mint egy tetőtől-talpig virágzó pompázó gyümölcsfa. Gyümölcseit mondok, mert nevető virágai mögött neves gyümölcs érik.

Tudják-e, hogy én igen nagy szerénytelenségnek, to akodásnak tartom a magam részéről, hogy én Tömörkényről nyilvánosan beszéljek. Ő akkora művész, az igazakból, az alkotók közül való, hogy nekem illelen stréberkedés a nevetem az övé mellé biggyeszteni. Annak csak egy ábitatos fohásznak szabad lenni, amit én ő hozzá az Olympus legmagasabb csúcsára küldök. Tudják, kérem, az isteneknek nem adunk le névjegyet.

Ugy látszik, önkön nem odalenn és senki sem bírja meg állítani Tömörkény nagyságát! Ő oly egész, amely eredeti. Oly tökéletes, amilyen finom. Minden darabja egy tökéletesen csiszolt briliánt. Szent Isten, ha ő angol volna (a franciától olyan nem telik) már a világ ünnepelne.

On, de jó tudni, hogy ő van. Hol, hogy igazán léteznek olyan magasb rendű lények, akiknek a lelkehez az ember a gyarló lelkét odaküti és az röpül vele föl, föl a lényességbe, a tisztaságba, ami után mi is vágyakozunk, de el csak az ő sasszárnyakon juthatunk.

Amint könyvében olvasgatok, le-le ereszttem azt két kezem közt az ölembe és felütöm a lejemet, mert eleven szelő csapja meg belőle az aromát. Kézen fog és szellőjárta rétekre vezet. Végtelen nyugalommal tölti meg lelkemet; mint a csillagos ég nézése; aztán ilyenformákat gondol megpihenő lelkem: szegény emberek, hogy történetül a boldogság után, véren, becsületen és a boldogságon keresztül gázolja és nem tanulunk a bölcseségtől, ha még oly közel vannak is hozzá, ha köztünk élnek is, ha eleven példájukkal, ha eleven szavakkal tanítanak is bennünket a boldogságra, mint ime: Tömörkény! (Mert ő ugy is él, ahogy beszél.) Miért nem járunk ő hozzá iskolába? Miért nem vesszük nehéz küzdelmeinkben (óh, undok marakodásnak is nevezhetném) megszokatott, vérző szíveinket ez ő a szelid bölcs el, azt mondván: Ime, uram, mivé telt az élet, fogj kézen és vezess el a te világodba ahol a boldogság lakik mert azok a lakói, akik kevésbé beérik. Mert nem-e az a legboldogabb ember, aki legkevésbé beéri?

Gyerünk Tömörkényhez, ő megtanít bennünket a gazdagságra is! Vagy nem gazdag-e az, aki még másnak is adhat? Az ő „főz” emberek, aki a Tisza ágyának a kövei közt a tarisznyájából elővett három burgonyából és egy fél hagymából főzi meg a reggelit; nézzük csak el, hogy milyen gazdag, mert ime meghágy a bűréje fenekén eg: kicsit a „szagára” oda ódagott rongyos prontynak és elégedetten szemléli, amint az azt kanalazza. Meghiszem azt, hogy elégedetten! Vagy nem érez-e az a jöltevő egy fontos kielégülést? Nem érz-e, hogy abban a pillanatban, mikor enni adott az éhezőnek, a Gondviselés lett neki! És gazdag az ő népének a lelke is. Ontudatosan nyugodt. Ontudatlanul lovagias. Türelmes a hősiségig. Humorában szellemes és igazságos, szerénytelenségében méltóságos.

Ha nem ilyen az ő népe valósággal, hanem csak ő látja ilyenek határtalan szeretetével, akkor Tömörkény a mi népünk Sophoclese, akinek egyetlen hibája — kritikusai szemében — szintén csak az, hogy

* *A Szegedi Napló* vasárnapi számból.

olyanokul állította a maga kora elé az embereit, amelyeknek lenniük kellett volna.

Tömörkény is csak a szépet látja meg az ő forrón szeretett véreibein.

Es addig-addig fogja jónak festeni őket, addig-addig fogja ölmagasztalni őket, míg végre megértik, hogy miyenekes kell lenniük.

Te szelid öles, te napsgyárlékü tanító-mestere a te népednek, szálljon áldás munkálkodásodra. Ertsen meg a te néped!

MŰVÉSZET.

□ Az iskolai fallépek pályázata. Az Országos Képzőművészeti Tanács már döntött a fallépek pályázata dolgában. A hét történelmi tárgyra összesen öt pályamű érkezett be. A pályázat általában gyöngye eredményrelel végződött, művészeink e páratlanul szép alkalmat, úgy látszik, nem értették meg s közbömbösen tértek napirendre isötte. A 61 pályamű között a képzőművészeti tanács mindössze négy olyant látalt, amely alapol szolgálhat arra, hogy a szükség módosításokkal újra átdolgozva, az iskola céljaira alkalmazható legyen. A közoktatásügyi miniszter utasította a tanácsot, hogy e négy mű szerzőjével a képek végleges, de módosított megoldása érdekében lépjen érintkezésbe. A négy jelűs levelet felbontották és azokból a következő művészek neve lünt elő: 1. A „Zsolt” jelűs „A honioglaló magyarok átlépik az ország határát” tárgyú képázat szerzője: *Löschinger Hugó*. 2. A „Székesiehárvár” jelűs „Asztrik átadja a koronát Szent István királynak” tárgyú mű szerzője: *Gergely Imre*. 3. A „Kun-ság” jelűs „Könyves Kálmán a meghódított magyar tengerpartvidék hódolatát fogadja” tárgyú mű szerzője: *Sándor Béla*. 4. A „Morva mező” jelűs „A morvamezői csata” tárgyú mű szerzője: *Gergely Imre*. A többi mű szerzőjét ezen az uton értesítik a Képzőművészeti Tanács, hogy a műveket és a felbontatlan jelűs leveleket az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatósági irodájában a hivatalos órák alatt áttehetik.

SPORT.

Football. A Budapesti Torna-Club mérkőzött ma szép sikerrel a Ferencvárosi Torna-Club ellen. Igaz, hogy a B. T. C. már sokkal nagyobb eredményt is ért el, azonban tekintve, hogy a F. T. C. mily ügyesen védte magát és mily erősen támadott, egyik lezsebb diadalát vívta ki a B. T. C. Az első félidőben úgy látszott, hogy nem tud egyik fél sem goalt elérni, mert mindkét fél egyformán erősnek látszott, azonban egy alkalmas pillanatban Mamionak sikerült a labdát nyilegyenesen a kapuba vinni. A második félidőben kiült, hogy a F. T. C. igen jól trenirozott, miután egész végig egyformán küzdöttek a fáradság legkisebb nyoma nélkül, csak az a hibájuk, hogy a kapura lövésben nem olyan ügyesek, mint a Corner-gásokban. Eppen ezért sok alkalmat szalasztottak el s meg kellett elégedniük egy goalal a B. T. C. öt goalja ellenében. A B. T. C. fokozatosan emelkedik a közeletesség felé s reménykedve várjuk a külföldi csapatokkal való mérkőzésüket, miknél bizonyára bábrerosat aratnak.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Tanítók Turistaegyesülete) szombaton este 6 órakor tartotta a váci-utcai városháza I. emeleti tanácstermében XL. évi rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlésen megjelentek a közoktatásügyi miniszter képviselőiben *Molnár Viktor* miniszteri tanácsos, továbbá báró *Eötvös Loránd*, az egyesület védnöke, *Röser János*, az egyesület tiszteletbeli tagja és dr. *Havas Rezső*, a földrajzi társaság alelnöke.

A közgyűlésen dr. *Veregyi Károly* elnököt, aki megnyitójában esetele az egyesület magasztos célját, amely lehelővé teszi, hogy évente mintegy 1000 szegénysorsu gyermek tehessen nagyobb részt az egyesület költségén tanulmányi kirándulást hazánk természeti szépségeinek megtekintésére.

Utána dr. *Molnár Viktor* min. tanácsos szóialt fel, tolmacsolva a miniszter üdvözlését, a maga részéről is elismeréssel adózott az egyesület nemes hivatalának. Dr. *Havas Rezső*, a földrajzi társaság nevében üdvözölte az egyesületet.

Moussong Ferenc ügyvezető alelnök olvasta fel azután a közgyűlés alkalmából beérkezett üdvözlő sürgönyöket.

Hittig La os egyesületi titkár előterjesztette az egyesület múlt évi működéséről szóló évi jelentést. Ennek kapcsán kégyeles szavakkal emlékezett meg az egyesület elhunyt elnökéről *Telek János*ról. Az egyesület

letnek jelenleg 1161 tagja van. A számvizsgálók jelentését elfogadták. Az egyesület a múlt évben 50 korona pályadíjat tüzött ennek a kérdésnek megoldására: milyen legyen a turista öltözete, hol és melyik gyárban szerzethető be azok legújtanosabbban? A pályakérdésre 3 pályamű érkezett be. A közgyűlés a pályabírók javaslatára kimondotta, hogy ezuttal nem adja ki a pályadíjat, hanem még 50 koronával megtoldva, újabb pályadíjra tüzi ki. Végül a választásokat ejtették meg.

(Árvaházi nevelők országos egyesülete) címmel új egyesület alakult a fővárosban, melynek a célja az árvák nevelési ügyét rendszeresen fejleszteni s az eddiginél biztosabb alapra fektetni. Az ideiglenes tisztikar most felhívja a tagokat, hogy a végleges megalakulás céljából egybehívdandó közgyűlés idejére nézve nyilatkozzanak. Az egyesület kötelékébe lépni kívánó és szeretetbázi, valamint javítóintézet nevelők szándékukat tudassák *Somlay József* székesfővárosi M. ar árvaházi igazgatóval, mint az egyesület ideiglenes elnökével (Budapest, I. ker., Városmajor-utca 31. szám.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A pománi dráma. Március 3-án kerül bírái, a pestvidéki esküdtek elé *Schissl Márton*né, a pománi sváb asszony, kinek szeretője *Engler Ignác* tavaly júliusban *Schissl Márton* t, a férjét meggyilkolta. Az esetet akkor részletesen megirtuk. Különböző körülmények között alig történt még gyilkosság, mint ez a pománi. Az öreg *Schissl* öt gyermekének jelenlétében fojtotta meg *Engler*, aztán kivitte az udvarra a holtestet és beledobta a kutba. Ez az ember azelőtt egy esztendővel kocsis volt *Schissl*nek, mint ilyen kezdte a bűnös viszonyt az asszonnyal. A vizsgálat során az asszony különös hősiességet tanusított, mindent magára akart vállalni s első kihallgatása alkalmával úgy adta elő a dolgot, mintha egyedül ő firtatta volna a véres tette a szeretőjét. De aztán megmondolta a dolgot és lényegesen módosította vallomását. A módosított vallomásban már *Engler* szerepel, mint felbujtó, ő akarja mindenáron elpusztítani a férjét, hogy zavartalanul folytathassa a viszonyt a gazdag sváb asszonnyal. A tárgyalás rendkívül izgalmasnak ígérkezik. Az orvosszakérték megállapították, hogy *Schissl*né nagyfokú hiszterikában szenved. Most is a börtönben a rettenetes vád sulya alatt, főleg a hiúsága foglalkoztatja. Dicsőkedve beszél, hogy ő, a negyvenöt éves asszony, milyen komoly szenvedélyt tudott ébreszteni a huszonhat éves kocsislegényben. A tanuk egész sora igazolja, hogy a *Schissl*-pár borzasztó házasságot folytatott. Evek óta kölcsönösen törtek egymás becsületére és életére. A zavart közöttük még növelte, hogy a meggyilkolt *Schissl*nek első feleségétől több gyermeke volt, kiket jelentékeny anyagi előnyökben részesített a második házasságból született gyermekek rovására. Az asszony védelmét dr. *Lugmayer József* fiatal ügyvéd vállalta el, a bizonyítás irányításában erős jogászérzékkel mutatott. *Engler*t, a gyikos kocsisat, dr. *Weisz Ödön*, az ismert kriminálista védi. A tárgyalást *Rónay* elnök fogja vezetni.

Nyiltér.

Dr. FABINYI J.
specialista — volt kórházi szakorvos,
rendel nemi betegségek ellen
délután 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körút 12. főemelet.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, február 23. *Bödenger* udvari tanácsos, volt történettanár, a Tudományos Akadémia tagja, tegnap meghalt.

Pétervárt, február 23. A *Journal de St. Petersburg* a hatalmasságoknak a spanyol-amerikai konfliktus alkalmával történt intervenciója ügyében közli, hogy az orosz kormány részvelet Washingtonban az első barátságos diplomáciai előterjesztésben, de a második rosszalló előterjesztésben nem, mivel meg akarta övni a szigorú semlegességét és újabb jelet akarta adni az amerikai nemzet iránti barátságának úgy, mint a szecesszió-láboru alkalmával.

Henrik herceg Amerikában.

Nantuoeket (Massachusetts) február 23. A *Kronprinz Wilhelm* gőzös tegnap este 9 óra 22 perckor a következőket jelezte a Newsouthhoals mellett állomásozó gyújtóhajón lévő *Marconi*-állomásnak. Miuden rendben van. Erős vihar az egész uton.

Nantuoeket, február 23. (Hajnali 1 óra.) A *Kronprinz Wilhelm* gőzös feltűnt a látóhatáron.

New-York, február 23. (Este 6 óra.) Az észak-német Lloyd-társaság itteni képviselőe elhatározta, hogy a *Kronprinz Wilhelm* gőzös, ha esetleg éjszaka érne a vesztegár-állomásra, reggel előtt ne kössön ki.

New-York, február 23. A *Kronprinz Wilhelm* gőzös ma délelőtt gyönyörű időben ideérkezett. A hajón minden rendben van. A partvidéken hó esett.

A cukor-kérdés.

Frága, február 23. A cseh répatermelők ma gyűlést tartottak, melyen egy német képviselő is jelen volt. Elhatározták, hogy a fennlörgő válságban szolidarisáknak jelenik ki magukat a cukoriparosokkal. A német képviselő a 11 forintos behozatali vám fenn tartását és a kivietli prémiumok eltörlését ajánlotta. Hangsúlyozta, hogy a két nemzetnek gazdasági téren össze kell tartani, ha egyebekben eltérnek is utaik. Az elnök hozzátette, vajha felviradna végre a németek és csehek megegyezésének napja legalább gazdasági téren.

Kritika Roseberyről.

London, február 23. *Earl of Sebourne* Oxfordban beszédet tartott, amelyben azt mondta, hogy lord *Rosebery*nek imperialisztikus érzelmei minden kétségen felül állanak. A szölv örl, hogy *Rosebery* unionista lett, de *Rosebery*nek 16 évre volt szüksége, hogy felfedezze azt, amit a liberális unionisták 16 nap alatt fedeztek el.

Az olasz kabinetválság.

Róma, február 23. A lapok szerint a király nem fogja elfogadni a kormány lemondását. A kormány ellenkezőleg a politikai és parlamenti helyzet megvizsgálása után egy új közmunkügyi miniszterrel kiegészíti magát, mielőbb bemutatkozik a kamarában és névszerinti szavazás mellett határozatot fog provokálni a kormány politikájának irányára fölött.

Pofozkodás a görög kamarában.

Athén, február 23. A kamara tegnapi ülésén, amely reggelig tartott, az ellenlék folytatta az obstrukciót. Az ülés vége felé *Trikupisz*, az elhunyt hasonló nevű államférfu rokona. *Budurisz* képviselőt többször arcultította, mivel ez állítólag megsértette *Trikupisz* emlékét. *Szimopulo*, a *Trikupisz*-párt egyik vezetője, elpártolt *Theotokisz*tól. A *Trikupisz*-párt nyilt szétüzlésnek indult.

Véres sztrájk Turinban.

Turin, február 23. A sztrájkolók száma az összes munkásoknak, körülbelül tizedrészt teszi. A város egyes pontjain a sztrájkolók ellenszegülnek a hatósági közegeknek. A rendőrség több csoportosulást szétoszlatoit. Egy csendőrtisztet és két gárdistát kődobásokkal megsebesítettek. Több üzletet bezártak, mert ablakaikat betörték. A prefektus betiltott minden nyilvános gyűlekezést.

Turin február 23. Ma délelőtt nem történt nevezetesebb dolog. Délelőtt egy sztrájkoló csoport, élén *Morgari* szocialista képviselővel, megkísérelte leiltartoztatni a közúti vasutat. de a lovasság szétoszlatta. Ejjel két karabinieri a Turinból *Banaseoba* vezető uton több gonosztevővel találkozott és le akarta őket tartoztatni. Heves küzdelem fojlődött ki, melyben a karabinierikat késszurásokkal megölték.

KÖZGAZDASÁG.

Duna-gőzhajózási Társaság. A részleges áru-felvételel megkezdésére vonatkozó korábbi (eddigi) tudósításokra való hivatkozása a Duna-gőzhajózási Társaság iorgalmi igazgatósága közli, hogy az áru-felvételel az összes társulati hajóállomásokon (kivéve *Rác-Almás* és *Duna-Vecse* állomásokot, melyeknek megnyitása későbbre marad.) február 27-én kezdődik. Az *Osztrák-Lloyd* állomásaira (Duna keleti orgalmi Galacón-át), valamint az *Odesszából* és a *Fekete tenger* kikötőibe az árufelvételt már megnyilt.

A márciusok és hentesek jéggyár-szövetkezte vasárnap délután tartotta a közgyűlését. *Toth* András elnöklése mellett. Az igazgatóság jelentette, hogy az emült ének kedvezőtlen eredményét: a 36,101 korona veszteséget egyrészt és főképp a törvény utján előrt 20,000 korona leírás okozza, másrészt pedig a tényleges 15,101 korona üzemszesség. Ez nem mondható ísütiúbb nagynak, ha tekintetbe vesszük, hogy a múlt évben viték keresztül a gyár teljes rekonstrukcióját, amelynél fogva az üzemet csak június 3-ikan kezdhették meg s valójában június -től kezdve dolgozhattak szakadatlanul. De annak az oka, hogy nem volt kellő jüvedelem, főleg a tagok közönyében, sőt rosszakaratában van, mert a 198 tag 3.6 üzletárszszel, az egész éven át csak 45 808 mm. éget veit igénybe, úgy, hogy a napi átlagos fogvasztás nem haladta tul a 175 méterasztás s a legjobb hónapokban sem volt 215—250 méterasztásnál több a napiogvasztás, holott

M. Kir. Operaház.
Hétfő, 1902. február hó 24-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. február hó 24-én.
Pry Pál.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: John Poole. Fordította: Csiky Gergely.

Személyek:
Hardy Ujházi Wilis Nádai
Hardy Frank Pál Stanley Mészáros
Witherton Gabányi Pry Pál Vizvári
Eliz Ligeti Marianna Keczeri

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. február hó 24-én.

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudyard Stone. Fordította Faragó Ödön. A dalok verszövegét írta Mérei Adolf.

Személyek:
Ton Dawentry Sziklai Barley Szilágyi
Harriet Sziklainé Mister Morvay Iványi
Jean Dickson Eoross Mister Bibb Kalocsay
Kitty Turcsányi Miss Kate Selő
Ramajannah Ráthonyi Esmeralda Iványiné
Lotti Fedák Elsie Tomesáyi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. február hó 24-én.

A képviselő ur.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:
Bodollai Károly Góth Melinda Hegedűsné
Lili Gazsi Beke Antal Vendrei
Eszter Nikó L. Csopaki Gyözö
Péntek Szerémy Puppenheim Balassa
Füzessy Tapolczai Horvát Kazaliczky
Bodollai Keresi Hegedüs Agnes Pábián

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. február hó 24-én.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzte Fejér Jenő.

Személyek:
H. Katalin Heggyi Maria Nyiri
Gr. Gurackij Szirmai Olga Nyári
Buranov Ivan Szabó Telémaque Németh
Trojkov Fedor Tollagi Duplessis Küry
Alekszej Nagy Anica Bojár
Sunderland Ujvári Gregor Kiss M.
Dacskov Havasi Tiszt Szerdahelyi

Kezdeté 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. február hó 24-én.

Szada Yakko, Kavakami és társulatának vendégjátéka

A géza és a lovar.

Dráma 2 felvonásban.
Utána:
A Kéz.
Mimodráma 1 felvonásban. Irta Henry Berény.
Végül:
Kéza.
Dráma 2 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. február hó 24-én.

Paraszthecskület.

Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzte Masogni P. Szövegét írták Targioni-Tozzetti és Menasci. Fordította Radó Antal.

Utána:
Coppelia.
Ballet két felvonásban. Írták Nuitter és Saint Leon. Zenéjét sz. rzte Delibes Leo.
Kezdeté 7 órakor.

A 14276. számú

„Ikergözsivattyú“
című 1898. októb. 23-tól kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek.
Szives ajánlatok „W. M. 1022“ alatt Messse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagyterem-utca 17.

Utolsó hét:

Loie Fuller

KONORAF STRONGFORT KORNÁU

és a februári különlegességek.
A télkörtén reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara
han gversenyoz.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

A nagy februári műsor utolsó hete

Les Favorits, Johnson csoport,
Darius Jama, Tartakoff csoport,
des Collini's ugymint az összes
kötő különlegességek.

Omnibusok közlekednek minden
irányban, ugymint Budára is.

Március 1-én egész új műsor.

Nélkülözhetetlen

minden háznál,
a hol nagyobb
Lexikon
nincsen:

AZ ATHENAEUM KÉZI LEXIKONA.

A tudományok encyclopédiája, különös tekintettel Magyarországra.
Szakfirták közreműködésével szerkeszté:
Dr. ACSÁDY IGNÁCZ.
Két diszes félbörkötésben 20 korona.

Az Athenaeum Kézi Lexikona az emberi tudomány és ismeret összes ágait felöleli.

A Kézi Lexikon első sorban magyar olvasók számára készült s minden részében, egész tartalmában magyar.

A Kézi Lexikon kiállása rendkívül fényes, 16 remek színes melléklet, 32 térkép, 34 kétoldalu fekete képtábla és 14 táblázat díszíti.

A Kézi Lexikon összesen 120 ívet, vagyis 3840 hasáb szöveget tartalmaz s úgy mint önálló encyklopédia, valamint a német Lexikonok kiegészítése gyanánt is nélkülözhetetlen olcsó áru ismerettár képez.

A nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium által az iskoláknak, a nagymélt. belügyminiszterium által a köznevelési bizottságra ajánlva.

Keapható az ATHENAEUM kiadóhivatalában Budapest, VII. Kerepesi út 45., valamint minden könyvkereskedésben.

Kézpénzkölcsön Földbirtokokra

a becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében 15-60 évi törlesztésre. Készenléti birtoktípus és telekkönyvi kivonat küldendő be.
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
tulajd.: GURRÉ Ferenc.
Budapest, VI. Váci-körút 39. szám.
Főnállása óta közel 300 millió kor. kölcsönt konvertált.
— Alapítottát 1890-ben. —

TÉLI FÜRDŐIDÉNY A SZT.-MARGITSZIGETI

Gyógyfürdőhelyen és Szanatoriumban BUDAPESTEN.
43.3° C. kónes hővíz, iszap, villamosfőny-, mesterseges szénasvíz, mindenféle gyógy- és idítő (Kneip) fürdők.
Ideggyöngyesség szvbaj. ösüz. köszvény, vesé-haj sbb. ellen. Allandó orvosi felügyelet.
Svéd gyógytorna-terem. Az új fürdőház a szállodai társaság és étteremmel van összekötve.

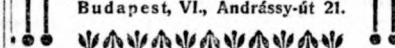
DEÁK FERENCZ MUNKÁI

DEÁK FERENCZ EMLÉKEZETE.

E köző cím foglalja össze két vastag kötetben a nagy állatértelem és munkáiból kiválogott gondolatokat és a hazai bölcsének leveleit. F két kötet a legkiválóbb tanulmányai jobban megvilágítja Deák Ferencz nagyságát, politikai egyéniségét, puritán életbölcességét, vezérelveit, lelki világát és páratlanul nemes szívét. Az I. kötet címe: **Gondolatok.** A II. kötet címe: **Levelek.** A két kötet ára dombornyomással czimkelt ellátott, diszes, erős vászonzakóban 22 kor. 40 fill., fűző 16 kor. Egy-egy kötet ára külön-külön 11 kor. 10 fill., fűző 8 korona. Minden kötet önálló egész. Megrendelhető a

LAMPÉL RÓBERT-FÉLE (WODIANER F. ÉS FIAI) —

császári és királyi udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrassy-út 21.

Bérházakra vidéki városokban

30-40 év régi időtartamra nyújtanak.

Házulajdosok

35. számú postahivatal.

Sérvben szenvedők!

ingyen és bérmentve küldök minden érdeklődőnek a szervek keletkezése, kezelése és gyógyítására vonatkozó népszerű tudományos leírásokat. Ingyen!

KELETI J.

ortopédiai műintézet és cs. és kir. szab. sérvköti gyárában Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

CSIZ

ez idő szerint leghathatóbb Jód-Brom-Gyógyforrás! A háznál végzendő Jókura UNIGUM!
Dr. Korányi Erlyen tanár a magán gyakorlatában, valamint a rendszeres ásványvíz-budapesti kúri gyógytérmi kóvudán szerzett sokszoros tapasztalása alapján melegen ajánlja a csizi Jód-Brom-Gyógyvizet. A csizi Jód-Brom-Gyógyvizet kapható mindenkor friss töltésben, használati utasítással együtt, minden Ásványvíz-kereskedésben; megrendelhető a Fürdőszervezetnél, Csiz, u. P. Kismászóc és Eszkuty L. Iteárlástonál, Budapest.

ELZÁLOGOSÍTOTT SORSJEGYEK

kiválthatnak és azokra nagyobb és olcsóbb kölcsön adatké. Az egész havi részleiben is törleszthető. A zálognyel beküldendő **FLEXISS SÁNDOR** bankházhoz, Budapest, Erzsébet-körút 2.

Zeneművek

jó állapotban megvételnek Jala Mór zeneműgyűjtőnél Teréz-körút 2.

Fülbetegek!

ik fülbetegségek szenvedései és előzékeny háttérrel, megelőzhető a legújabb elektromos fülkezelőket (a fülben alig látható) kapható kizárólag Németi Mórnál, Nagyváradon, Prospektus ingyen. 1133.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2.

Kívánatra a vevő a helyszínén megjelenik.

Az Athenaeum r. t. kiadásában megjelent:

Házassági perek és Eljárás

aházassági perekben

KNORR LAJOS

köz- és váltóügyek, utalgat. kir. 1165. I. számú bíró, a vas-korona-rend III. o. lovagja.

Ára angol vászonköt. I. frt.

Kapható az „Athenaeum“ r. társulatnál, valamint minden könyvkereskedésben.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Kedd	Lohengrin	A bor	A Gyurkovics lányok	Adám és Éva	Lotty ezredesei
Szerda	Lákmó	Kegyelemkenyér	A dada	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
Csütörtök	A denévér	Az ember tragédiája	A Gyurkovics lányok	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
Péntek	Onagin	Julius Caesar	Balatoni regé	Az aranyos	Lotty ezredesei
Szombat	Don Juan	Moritur	Balatoni regé	Az aranyos	Lotty ezredesei
d. n. Vasárnap este	A denévér	A szerenese	A képviselő ur	Felbő Klári	Lotty ezredesei
	A denévér	A rejtelm	Balatoni regé	Az aranyos	Lotty ezredesei

Nyomatott a „Patria“ irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgóépén, Budapest, IX. Dóli-ut 25.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapítottát 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-n. 4.

Évi bevétel. 30,000,000
Küitelt nyereségrészek 170,000,000
Vagyon 240,000,000
Halálesetek folytán kifizetve 454,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Ketségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad vilámkötvények. A kötvények érvényben tartása díjzések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad haborzobiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.